

Fakta och referenser: Svensk innovation

Sveriges innovationsstrategier baserar sig olyckligen på en overifierad tes; 'Triple Helix'* från Stanford University. Resultatet är idag att Sveriges nationella innovationsstrategi inte omfattar innovatörerna, vilket minst sagt är absurt.

Staten allokerar varje år c:a 16 miljarder kronor i FoU-stöd, direkt till universitet och högskolor, samt ytterligare 9 miljarder till forskningsfinansierande institutioner. [SCB: statsbudgetanalys 2014, sid10] Det statliga stöd som kan komma fristående innovatörer/uppfinnare till del, uppgår till c:a 160 mkr/år eller 6,4 promille av 25 mdr.

Stockholms Innovatörskrets har genom Stefan Fölster/reforminstitutet samt Christian Sandström, innovationsforskare på Chalmers och Ratio låtit ta fram rapporten "Var skapades Sveriges 100 främsta innovationer?". Studien som har finansierats av Svenska Uppfinnareföreningen visar - i strid med Triple Helix' tes - att 80% av innovationerna har sitt ursprung utanför universitet och högskolor. Räkna man bort medicin (som av sin natur förutsätter akademisk forskning) uppgår siffran istället till hela 90%. **Innovationer kommer m.a.o huvudsakligen från innovatörer, i anställning eller i egen verksamhet.** En innovationsstrategi som exkluderar dem är därför på förhand dömd att ge ett mycket lågt utfall.

Det kan därför anses både anmärkningsvärt och graverande att ingen av Sveriges innovationsforskningsinstitutioner, de vars uppgift är just att producera fakta och kunskap; CIRCLE – Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy, CESIS – Centre of Excellence for Science and Innovation Studies, eller CIND – Centre for Research on Innovation and Industrial Dynamics, själva har kunnat - eller velat - redovisa hur och var innovationer huvudsakligen uppstår, vilket ändå måste anses vara ämnets absoluta kärna.

* Tesen 'Triple Helix' initierades under 1990-talet på Stanford University av Etzkowitz (1993) samt Etzkowitz och Leydesdorff (1995). Tesen uttrycker en vision att de tre institutionella sfärerna universitet, industri och regering torde generera innovation. Visionen omfattar inte bara den kreativa förstörelse som visas som en naturlig innovationsdynamik (Schumpeter, 1942), men också den kreativa förnyelse som uppstår inom de tre institutionella sfärerna universitet, industri och regering, liksom vid deras korsningar.

Triple Helix-konceptet bygger således på tre idéer: (1) en mer framträdande roll för universiteten i innovation, i nivå med industrin och regeringen i ett kunskapsamhälle; (2) en rörelse mot samarbetsrelationer mellan de tre stora institutionella sfärerna, där innovationspolitiken blir ett resultat av interaktion snarare än ett recept från regeringen; (3) förutom att uppfylla sina traditionella funktioner, tar varje institutionell sfär också "de andras roller" därvid utförande nya roller vid sidan om sina traditionella funktioner.

POLITISK UPPFATTNING KONTRA FAKTISKA SIFFROR - Den svenska paradoxens förklaring.

Sverige rankas mycket högt vad gäller innovation i flera internationella mätningar. Men den topplaceringen handlar primärt om Sveriges innovativa förutsättningar, s.k. input. Parametern är huvudsakligen baserad på hur hög utbildning svenskarna generellt har samt hur stora investeringar i FoU vi gör. Inte landets output i form av konkret omsatt sysselsättning eller antalet nya innovationer. (se sid 10 i **Innovation Union Scoreboard**)

Sverige har istället Europas lägsta innovativa tillväxt, kontrasterande mot de topplaceringar vi har pga höga investeringar, högt välstånd, hög jämlikhet, hög forskartäthet mm. (sid 23, IUS). Först på sidan 69 visas hur Sverige har backat i sitt försprång gentemot EU's genomsnitt, från 148% till 135% mellan 2006 - 2013. Detta trots att regeringen successivt från 2006 avsevärt har utökat det statliga stödet för innovation (till UoH) (sid 69)

Parametrarna som avgör landets listplacering handlar som nämnts väldigt lite om konkret omsatta innovationer. Indikatorerna är huvudsakligen landets akademiska höjd, antalet företag samt landets investeringar i FoU och innovation. (sid 10)

I **OECD's** analys av Sverige som innovationsland bedömer man att Sverige saknar ett "vitalt och väl fungerande innovationssystem" (sid 8)

Vi har också en "brist på övergripande innovationspolitik", "problem med finansiering av innovationsprojekt", "en oklar regional innovationspolitik" samt "bristande utvärdering" (sid 9)

OECD noterar även att "den Forsknings- och Innovationsproposition som regeringen lägger fram vart fjärde år har ett forskningsperspektiv på innovation", vilket STIK håller med om. Mer skrivs också om politisk inkompetens här ([sid 14](#))

Tyvär har även OECD liksom Horisont 2020 och andra institutioner en uppfattning - i strid med reforminstitutets rapport - om att universiteten levererar den mesta innovationen, och att dessa därför behöver stärkas. ([sid 20](#))

The Global Innovation Index (Cornell University, INSEAD och WIPO) är en annan internationell och återkommande innovationsmätare.

[Tabell ett](#) visar att vi ligger på 2:a plats efter Schweiz (i huvudsak vad gäller välfärd, antal forskare, publicerade rapporter mm) medan

[tabell 2](#) visar vår "efficiency score", d.v.s. omsatt sysselsättning som resultat av landets innovations-input (satsning på FoU mm)

Här är även en länk till [2014 års GII](#). Pdf'en är på drygt 7mb och rapporten på 428 sidor(!)

RIKSREVISIONENS ANALYS AV STATENS RISKKAPITALFÖRSÖRJNING 2014:1

Riksrevisionens slutsats är att den statliga riskkapitalförsörjningen är svåröverskådlig och inte når de mål som regeringen gett uttryck för. ([sid 10](#))

Endast 0,2 procent av kapitalet gick till företag i såddfas. Över 40 procent av det statliga kapitalet investerades istället i företag i expansionsfas och i mogna företag. ([sid 11, 48, 49](#))

De statliga finansiärerna Almi Företagspartner, Fouriertransform AB, Inlandsinnovation AB, Stiftelsen Industrifonden, Norrlandsfonden samt 6:e AP-fonden förfogar över 30 mrd avsedda för investering. Dock investerar inte 6:e AP-fonden längre i tidiga skeden, varför c:a 10 mrd är den egentliga disponibla summan. ([sid 29](#))

RR intygar OECDs kritik om att de alltför många nationella aktörerna i många fall överlappar varandra; 40-talet institutioner, fonder och stiftelser som utgör statens nationella riskkapitalkluster. ([sid 30, 52](#)) Några intressanta siffror om rörelsekostnaderna (bl.a. per anställd) hos de 7 huvudaktörerna ([sid 55](#))

OFÖRBRUKADE FORSKNINGSANSLAG

I statens satsning på innovation är finansieringsfrågan viktig. Som redovisats ovan, allokeras c:a 16 miljarder årligen till universitet och högskolor, mot c:a 160 mkr (1%) för innovatörer utanför dessa. Det är i det sammanhanget intressant att notera i [Universitet och Högskolors årsrapport 2014](#) att de 2013 oförbrukade forskningsbidragen ökade med drygt 350 mkr och uppgick till ackumulerade 16,3 miljarder kronor. Enligt statistik ökar det ackumulerade oförbrukade beloppet med c:a 2 miljarder kronor per år. ([sid 101](#))

INNOVATIONSMÄTNING; NÄRINGSDEPARTEMENTETS BESTÄLLDA UNDERLAG FRÅN STATISTISKA CENTRALBYRÅN

SCB har själva uttryckt förundran över näringsdepartementets instruktion att [inte](#) inkludera mikroföretagen (86,25% av samtliga svenska företag med anställda*), vid SCB's uppdrag att ta fram de mätverktyg för innovation som utgör förutsättningen för den nationella innovationsstrategins aktivitetsverktyg.

Vid sidan av att svenska just mikroföretag som Mojang, Kisel Electronics, Tail-F, Pingdom, Bitsquid, Telepo, Comfort Audio, ConnectBlue, Skype, MySQL, C3, Coding Technologies, Spotfire, Carmen Systems, TAT, Kreatel mfl. har sålts för **56 miljarder** de senaste 10 åren, är det anmärkningsvärt att - som SCBs rapport refererar till - endast utgå från företag med över 200 anställda (FoU-statistiken) resp med över 250 anställda (CIS-mätningen). Historiskt sett har [ytterst](#) få innovationsbaserade företag startat med ens så många som 10 anställda...

På uppdrag av Dagens Industri granskade Stefan Fölster 2010 c:a 700 s.k. gazell-företag. Endast fyra av dessa kom ur akademisk miljö.

I SCBs 2 delrapporter "Utveckling av innovationsstatistiken", framgår vilka andra statistikparametrar regeringen har begärt. [Delrapport ett](#) definierar i princip uppdraget, medan [rapport två](#) (från februari i år), summerar vilka innovationsindikatorer mm man aktivt arbetar utifrån.

[Länkade dokument](#) innehåller ett antal extraherade citerade slutsatser och nyckelformuleringar ur rapporten, vilka dessvärre skvallrar om skrämmande stora kunskapsluckor, kompetenshål och rena gissningar som Sverige just nu bygger sin innovationspolitik på....